

NAGYKÖRÖS ÉS VIDÉKE

Politikai, közgazdasági és társadalmi lap. A „Nagykőrösi Gazdasági Egyesület” hivatalos lapja.

<p>Szerkesztőség és kiadóhivatal: Nagykőrös, IV. ker., Kossuth Lajos-tér 35.</p>	<p>Főszerkesztő: M a g y a r K á z m é r.</p>	<p>Előfizetési árak: HELYBEN: Egész évre 10 K, 1/2 évre 5 K, 1/4 évre 2-50 K</p>
<p>Megjelenik hetenként háromszor: Kedden, csütörtökön és vasárnap reggel.</p>	<p>Felelős szerkesztő és laptulajdonos: D. Tóth Ferenc.</p>	<p>VIDEKEN: Egész évre 12 K, 1/2 évre 6 K, 1/4 évre 3 K. Egyes szám ára vasárnap 10, hétköznap 4 fill. Nyitlitter soronként 60 fillér.</p>

A leszámolás

megkezdődött a világháború gyalázatos mérgekeverőjével, Angliával. Eddig bármi történt is a harctereken, az nem vágott a kufár Albion husába, de ami ezután elfog következni, az Brittanian gyökerét fogja megörölni.

Kairói jelentés szerint a vitéz török csapatok a Szezei-csatorna mellett megütözték az angolokkal.

Az alattomos szigetország ványadt, girhes testét gyarmatai közül főképp Egyptom és India táplálja. Ha a központi hatalmak és derék szövetségeseik csapatai e két ország elnyomott népének segítségére sietnek, a proféta íelhoidas, zöld lobogója talpra állítja az összes mohamedánokat, hogy örökre lerázzák magukról a gyűlölt angol igát.

Egyptom és India birtoka Anglia legfőbb életteréde. Amíg ezek Albion jogara alá tartoznak, addig a legrettenetesebb világháború galád főrendezője, mint csodás kincsek ura, állandó veszélyeztetője lesz a népek békéjének. Ha e két gyarmaton elbukik az angol lobogó, akkor elapad a vér Anglia ereiből, s a sápadt, vérszegény víz sem ijesztésre, sem csábításra nem lesz többé alkalmas.

Ezért felette fontos és nagy jelentőségű az az akció, melynek híre a tengeren tulról, Kairóból érkezik hozzánk.

Szerbia letörése, Montenegró kapitulációja után rettenetes ökölcsapás az antant fejére a szezei offenzíva, mely előreveti Anglia bukásának, s ezzel a vele összecinkosodott államok katasztrófájának árnyát.

A Végzet feltartóztatatlanul halad előre utján. A gazok bünszövetkezete alatt megingott a talaj. Anglia besorozhatja a csontos suffragetteket is; Joffre felfegyverezheti a csecsemőket is; a véreskező fehér cár vágóhídra hajthatja Ázsia vad népeit; s a talián bábkirály neki lehet fejével még sokszor a falnak: az Egyptom és India ellen felemelt pallos lecsapását elhárítani már nem lehet. És ha ez a boszszuálló fegyver lesujt, akkor üt az utolsó óra, mely az antant végső bukását és a központi hatalmak győzelmével a becsület, az igazság, népszahadság és örök béke diadalát hozza meg.

35 dekás táborig fadobozok kaphatók: SZÉKELY ALBERT könyvkereskedésében.

Hősi halál.

Rokolya Sándor városi tizedes, a 2-dik népfőlkelő őrszázalaj tizedese Fraknóban, 1916. január 17-én 43 éves korában rövid szenvedés után elhalt, ki fiatal özvegyet és két kis árvt hagyott maga után. Temetése f. hó 19-én volt.

Nemcsik Ambrus városi tizedes — pályatársai nevében — elhunyt kartársuktól a következőleg bucsuzik:

Bucusu barátunktól, Rokolya Sándortól...

Szomorú hírt közöl a táborig posta, Egy jó barátunkat tették nyugodalma. Fájt Érted a szívünk kimondhatatlanul, Mikor meghallottuk, mindnyájunk könnye [hullt.

Kedves jó Barátunk nem tudjuk megértni, Hogy az elvesztésed ki pótolhatná ki. Mert Benned ismertünk olyan igaz embert, Kinél a természet különbet nem ismert.

Szegény jó Barátunk nyugodjál csendesen, Édes legyen álmod ott az idegenben. Igaz, hogy messze vagy a hazai földtől... De a haza szólított el a családi körből.

Itt hagyált barátot, ismerőst és rokont, Jó barátunk az fáj, sohsem látunk viszont! Drága feleséged, kedves szép két lányod... Az is sirathatja, aki sohsem látott!

TÁRCA.

Garay Ákos kiállítása.

Ita: Mag. ar Kázmér.
(Folytatás.) 2

Az Est: „Legmagyarabb érzés és temperamentumu rajzolónk... Nemcsak témái magyarok, de technikája is egészen sajátosságos és határozottan magyaros módon adja elő érzéseit. Szereti a pusztai embereket és huszárokat... A harctér eseményeiből, főleg a huszárok működéséről hozott el legtöbbet azok közül, akik a háborút rajzolták. Ő a harcok mozgalmait, legizibb akcióit rajzolja lobogó temperamentummal. Néhány, remek, régi, magyar pusztai rajzt is kiállította s ezzel egy egész különös előkelő rangsorba állította magát a magyar nemzeti művészet művelői között.”

Az Alkotmány: „... Nagyobb rész ceruza és tollrajzok, de vannak köztük akvarellek és vízfestmények is. Majdnem kizárólag háborús tárgyak. Inkább illusztrátor és ez megéri munkáin és ez hátrányává válik... művei sokszor még a „Fliegende Blätter” gicceit is eszünkbe juttatják, más-

kor meg színes mellékletek benyomását keltek... Legjobb dolgai ceruzarajzok, itt nem érzik annyira, mint tollrajzain vonalainak félnék bizonytalansága, viszont ezek is többnyire kemények és üresek. Először megrajzolja mindent, azután elkezdi satirozni, a tónusokat és a vonalokat nem tudja egyszerűen adni, sőt a színekkel sem mond többet. Ugy látszik, az összefoglaláshoz nincs ereje.”

Igy egy kis csoportba foglalom a virágokat, melyekkel a fővárosi sajtó a kiállítás megnyitása alkalmával Garay fele intett.

A vidék olvasóközönségének mutatjuk be a csokrot. Szemlélje egymás mellett a virágokat, melyek szín, alkat és illat szerint egymást kiegészítik, mint ahogy ez már az igazi virágoknál is szokás — néha zavarják is egymást, de az igazi csokroknál is meg van ez. De nem is vág lényegbe mindez, a fő ott is, itt is az, hogy szünetet fejez ki s kifejezése virágnyelven történik.

Hogy a fővárosi sajtó ismertetése Garay Ákos művészetének hűséges ismertető-e? — ahhoz szó fér. De tán nem is

volt célja az a sajtónak. Most csak a művész kiállítását akarta méltatni.

És sikerült-e ez a méltatás?!

Szerintünk, vidékiek szerint: nem sikerült.

Sokkal nagyobb az erő és az érték, a művészi alkotás Garay Ákosnál, mint amint az ismertetéséből mi vidékiek sejteni és kiolvasni tudunk. Az is lehet azonban, hogy nem tudunk jól olvasni. De az is lehet, hogy nem a mi részünkre ír a fővárosi sajtó.

E mellett azonban bizonyos másrészt az, hogy Garay Ákos nemcsak a fővárosé, hanem édes mindnyájunké és tán elsősorban a miénk, a vidéké, a zömé: indokoltnak látszik tehát, hogy a vidék a maga módja szerint ismerje meg a mi nagy, magyar művészüket s ismerje meg a mi izlésünk szerinti bemutatásban.

Most egyelőre a kiállításnál maradjunk. Garay Ákos kiállítása! Régóta várt nagy esemény! Bekövetkezése iránt régtől fogva sóvárogunk, de elkövetkezésében nem igen mertünk bizni. A nagy művész egyénisége annyira magyar, töröl metszett magyar

szabadságra. Persze nagy öröm, ölelkezés. A kis fiu kérdésködésre fogta a dolgot.
— Honnét jösz most, édes apám?
— A harctérről fiaszkám.
— Aztán most itt maradsz?
— Itt, egy darabig, fiam. Apád szabadságot kapott, azalatt köztetek marad.
— Aztán hol fogsz hálni apám?
— Hát itt az ágyban. Elég ideig fekdünk ágy nélkül a harctéren.
— Hát akkor hol fog hálni a muszkabács?
II. Mit üzent a cár?

N. N. helybeli földbirtokosnál volt egy muszka hadifogoly. Jóravaló, csöndes turkesztáni, a k ellen nem volt semmi panasz; békén viselte sorsát és nem vágyott az itálra, mint a legtöbb hadifogoly.

Egy napon azlán megváltozott. Kimaradt és éjszaka tíz-tizenegy óráig maradt ki. Mikor ezt N. N.-nek megjelentették, a földbirtokos magához hívatta. Németül is értett a hadifogoly és e révén közvetlenül korrholtai le.

— Hallja-e, ha maga nem fogja magát tisztességesen viselni, akkor bejelentem a dolgot és visszaviszik a fogolytáborba.

Az intés nem használt. Néhány nap múlva nem csak féltizenkettőkor jött haza, hanem be volt rugva, mintha csak egy akó vutkíra tett volna szert. A földbirtokosnak, a ki korábban különös érdeklődéssel viseltetett ennek a hadifogolynak a dolga iránt, megint hírt adtak erről.

— Ez már sok, Vaszilij, — mondotta a riportra hívott hadifogolynak. — Mi lehet magái?

— Megmondom, nagyságos ur, ha már muszaj, — felelte a muszka. Levet kaptam hazulról. Az volt benne: három hónap múlva itt lesz a cár a seregeivel. Hát ezt az örömet nem bírtam ki szárazon.

— **Drasche Lázár Alfréd kitüntetése.**
A király Drasche Lázár Alfrédot, a miniszterelnökségi sajtóosztály érdemes főnökét a Ferencz József rend lovagkeresztjével tüntette ki. Ez a kitüntetés igaz örömmel tölti el az egész magyar újságíró-társadalmat.

— **Az idei 18 évesek összeírása.**
Január elsajével a katonai évszámítás szerint új tizennyolc éves korosztály kezdődött: az 1898. évfolyambeliék. A honvédelmi miniszter már meg is tette a szükséges intézkedéseket erre vonatkozólag. Így utasította a katonaiügyosztályokat, hogy állítsák össze az 1898. évfolyambeliek lajstromát. A 18 éveseknek összeírása végett való jelentkezésre vonatkozó plakátok rövid időn belül fognak megjelenni s utána egy hónapon belül meg lesz a sorozásuk is.

— **A villanyvilágítás zavarai** állandóan foglalkoztatják a város közvéleményét, ami érthető és szükséges is. Nem fáradsunk el ismételt hangzatosával annak, hogy a Siemens—Schuckert cégnek eljárása a várossal szemben egyáltalában nem méltányos és hogy nekünk nem szabad eltűrünk, hogy jogaink és szerződésünk birtokában lépten-nyomon fennakadjon a világításunk, mikor arra semmi elfogadható ok nincs, jelenleg még a háboru nehézségeiben sem. Olajat lehet szerezni, az olaj források birtokunkban vannak, azzal indokolni tehát az áram megszüntét, hogy elfogyott az olaj; nem egyéb frivol játéknál! Tessék gondoskodni az olajról s annak megfelelő időben való szállításáról, ha elfogyott, a vá-

ros meghatalmazottainak tessék a kellő ellenőrzést szigorúan gyakorolni a helybeli telep vezetőségének munkája felett, akkor nem történhetik meg az a botrány, hogy városunkat, mely 30000 lakosával, jelentékeny köz- és magánvilágítási fogyasztásával, már csak Budapest közvetlen közelében való fekvésénél fogva is, szerződése birtokában a teljes és zavartalan áramellátásra teljes mértékben jogosítva van, világítás és ipari hajtó erő nélkül lehetetlen hagyni! Ezt megkövetelni jogunk és önmagunk iránti kötelességünk! Meggyőződünk ugyanis arról, hogy a cég az olaj fogytáról kellő időben értesítést nyert és ha azonnal intézkedett volna a szállításról, nem történhetett volna meg az újabb zavar.

De a társaság olyan késedelmesen járt el, hogy míg a világítást már jan. 17-én be kellett szüntetni, csak jan. 19-én indította el az olajat. Nem értjük azonban azt sem, hogy mi lehet az oka annak az erélytelen eljárásnak, mellyel városunk a társaságot kezeli és jogait érvényesíteni nem tudja, vagy nem meri? Tán csak nem „leketőleztette” a város a cégnek, vagy tán csak nem valami — rejtelm alappal bíró — laza engedékenység és nem indokolható elnézési szemmel vezérlé az ellenőrzést nálunk? Hiszen ha jól tudjuk, itt két egyenlő jogu szerződő fél áll egymással szemben?!. Érvényesítsük hát jogainkat s ne engedjük, hogy újra meg újra sötétségben maradjunk.

— **A narancs és datolya kivitálása.**
A kormány eltöltötte a velünk ellenséges állapotban lévő államokból, azok gyarmataiból a következő áruk behozatalát: narancs, safrány, datolya, ananász, szarvasgomba, kápri, kötblák márványból és alabástromból.

— **Rend lesz a rézgálic körül.**
A földmivelési miniszteriumban a szőlősgazdák panaszaira szakértkezletet tartottak, melyen mindenekelőtt a rézgálic kérdés került tárgyalásra. A kormány képviselője kijelentette, hogy a hadvezetőség újabb időben nagyobb rész mennyiséget bocsájtott a magyar kormány rendelkezésére, melyet ugy az állami kohók, mint egyes magánvállalatok fognak rézgálicra feldolgozni. Föltétlen biztos, hogy tavaszra a magyar szőlőbirtokosoknak nagyobb mennyiségű rézgálic fog rendelkezésükre állani. A rézgálicot a megycék fogják a szőlőterületek arányában megkapni és ők fogják azt a szőlőbirtokosok közt ugyanancsak aránylagosan kiosztani. E hó végével a földmivelésügyi miniszter rendeletet fog a törvényhatóságokhoz intézni, amelyben a kiosztás alá kerülendő rézgálic mennyiségét megfogja állapítani és ugyanebben a rendeletben fogják megállapítani a rézgálic árát is, amely jelenlegenyekben olcsóbb lesz a mai uszorás rézgálic-áraknál. Szóba került az új boroknak a hadvezetőség által leendő vásárlása is. Erre nézve a kormány képviselője kijelentette, hogy a borok ára maximáltnál nem fog, hanem a minőségek szerint és a termelők által igényelt árat mérlegelésével fog megállapítani. Ezeneként a kormány a hadvezetőség által a harctérről visszaerkezett kis hordókból rendelkezésére bocsájtandó mennyiséget a termelőknek használatra át fogja engedni, esetleg az állami pincék a lehetőséghez képest a termelők hordóiban fogják a bort átvenni és kis hordókba lefejtetni. A hadvezetőség a borok hektóliterjét ezidőszert 125—130 koronával fizeti hordóstul.

— **Megkezdődik a román termény-szállítás.** (Az ötvenezer waggon román gabona első szállítmányai.) A bukaresti lapok jelentik: Az ötvenezer waggon terményvásárló konzorcium, amely körülbelül tizennyolcezer waggont uszályhajókön szállított el a dunai kikötőkből, bejelentette, hogy a dunai kikötőbe 50—60 különféle nagyságu uszályhajó megérkezett. Ugyancsak a bukaresti lapok jelentik: Az osztrák-magyar és német konzorcium által megvásárolt 50 ezer waggon termény elszállítását a napokban megkezdték. A terményt szállító németországi waggonok első csoportja, amely ötven kocsiából áll, szintén megérkezett Romániába Verrierovánál. Szállit azonban terményeiből Scvajciak is Románia.

— **A tölgya hajának ára** a héten ölenként 18 koronára emelkedett. Soha nem remélt, hogy ár ez? Igazi mutatója a háborus drágaságnak és a tűzifa értéke emelkedésének.

— **A liszt- és gabonabejelentés feltűnően lassan megy!** Közönségünk mintha nem tudná, vagy inkább nem akarná megérteni a liszt- és gabonakészletek, s az azokból folyó szükségletek, illetve feleslekek bejelentésének nagy jelentőségét és szigorú kötelességét! A bejelentések csudálatosan gyéren csergedeznek a városi szálloda disztermben működő rendőrhatalóság előtt. Egész terjedelmében közzöltük a hatósági felhívást, melyből mindenki megérthette, hogy milyen fontos az állami, milyen nagy jelentőségű a köz- és nemzeti érdek szempontjából a tényleges lisztmennyiség pontos bejelentése. Most hát nem sok szót vesztegetünk a közönség buzdítására, csak saját érdekükben arra figyelmeztetjük olvasóinkat, hogy már csak a szigorú büntetésekre való tekintettel is mielőbb tegyenek eleget hazafiúi és polgári kötelességüknek.

— **A kamattartozások bejelentése.**
Azon föld- és kázlulajdonosok, akiknek ingatlan birtokain terhek vannak bekebelezve, folyó hó 31-éig az adóhivatalon ezt bejelenthetik, hogy az általános jövedelmi pótdából leengedéshez legyen igényük. A bejelentésnél szükséges a törlesztési könyvecske és a telegkönyvi bekebelező végzés.

— **Az egyenkint elhelyezett hadifogoly munkások.** A földmivelésügyi miniszter értesítette az Országos Magyar Gazdasági Egyesületet, hogy megkeresése következtében a cs. és kir. hadügyminiszter táviratilag értesítette valamennyi cs. és kir. katonai parancsnokságot, hogy mult évi december 11-én kelt 109/171—10. számú rendelete alapján, amellyel hadifogolyok egyenkint való elhelyezését eltöltötte és azoknak legalább tízes csoportokban való elszállásolását írta elő, így hadifogoly munkásokat további rendelkezésig ne vonjanak be.

— **Az ismétlődő lókötések és jószágelhajtások** során megindult nyomozások az Alföld több vidékén, így a városunk határában előforduló esetekben is ez ideig eredménytelenül folytak le, ami arra enged következtetni, hogy valóságos bűnszövetkezettel állunk szemben, mint a pár év előtt kiderült orgovány—kerekegyházi esetben történt. Valahol rejtekhelyük van a betyároknak, ahol a lopott jószágot összegyűjtve, orgádzák nyájába csapva legeltetik s hamisított passzusokkal adnak tul rajta, ami a háborus idők forgatagában könnyebben megeshetik, mint máskor. De az éber csendőri nyomozás végre is meghozza majd az óhajtott leleplezést.

Hirdessen A „NAGYKÖRÖS és VIDÉKÉ“-BEN.

Villanyos zseblámpák és száraz elemek kaphatók SZÉKELY ALBERT könyvkereskedésében.

Éves kapást kereselek

1 hold területű szőlőhöz,
mely a városhoz közel, — a
középsőhegy legelején —
van. 1 vékás területű földet
feléből is használna. :-:

özv. Sántha Elekné X. kerület 81. szám. (A 10-gimn. szomszédságában.)

AUGUSZTA NAPTÁR

a legjobb magyar írók almanachja.

Jövedelme a Nemzet Háza rokkant-otthoné. Szépirodalmi részét írták: Bálint Lajos, Bede Jób, Bíró Lajos, Drasche-Lázár Alfréd, Faragó Jenő, Hajdu Miklós, Hajó Sándor, Hevesi József, Hervay Frigyes, Ignotus, Kosztolányi Dezső, Kozma Ándor, Krúdy Gyula, Lakatos László, Lázár Miklós, Márkus Miksa, Molnár Ferenc, Nádas Sándor, Pekár Gyula, Porzolt Kálmán, Révész Béla, Sebők Zsigmond, Szini Gyula, Tormay Cecília, Vajda Ernő. :-:

Az **Augusztus Naptár** ára korona.

Megrendelhető lapunk kiadóhivatalában, vagy az **Augusztus-Alap** központi irodájában (Budapest, Károly-körút 3. Megrendelhető lapunk kiadóhivatalában is. Mindenkinél szükséges a naptár.

A legjobb naptár az **Augusztus Naptár**.

Mindenki vegye meg, mert ez-zel rokkant hőseinken segít!

Székely Albert

könyvkereskedésében állandóan kaphatók:

PESTI HIRLAP
TOLNAI VILÁG-
LAP
ÉRDEKES UJSÁG
BAZÁR.

Új temetkezési vállalat!

Tisztelettel értesitem Nagykörös város és vidéke közönségét, hogy **Kertész Gyula** úr házában udvarában, a postával szemben nagyobb szabású **disztemetkezési vállalatot** nyitottam, ahol nagy raktárt tartok a legjobb kivitelű ércokporsókból, termő és bársonnyal való bevonásra alkalmas fakoporsókból, valamint a legdíszesebb kivitelű sírkoszorúkból, úgy annyira, hogy disztemetkezési intézetem ezen a téren a legmesszebb menő igényeknek is meg tud felelni. — Elvállalok egyszerű temetéstől kezdve a legdíszesebb kivitelig, az alább jegyzett árakban:

klottal behuzott szegelt teríték 40 kor.
ternóval behuzott szegelt teríték 60 kor.
ércokporsó, diszes melléklettel 180 kor.

Újonnan készült gyászkocsimat, minden felszámítás nélkül két lóval, négy lóval pedig 5 koronáért küldöm ki.

Meg kell említenem, hogy városunkban ével óta létező összes temetkezési vállalatok társas viszonyban vannak egymással, ennél fogva a náluk levő árakkal a versenyt mindenkor könnyen felveszem, továbbá, mert temetkezési intézetem csak egyedül a magam tulajdonát képezi, tehát a többiekkel kartelben nem vagyok. Kérem a n. é. közönség szíves partfogását, mert temetkezésem célja a gyászoló közönséggel nagy pénzt megtakarítani, nem pedig az eddigi egységes kartel árakat fizettetni. Kiváló tisztelettel

SCHIFFER MARTON.

rőfös kereskedő, temetkezési vállalkozó

Nagy választék a legszebb sírkoszorúkból!

A temetéshez gyászkocsit és lovat ingyen adok!

Nagykörösön ma egyedül kartelen kivülitemetkezés

Hirdetéseket jutányosárban vesz fel lapunk kiadóhivatala.

ZÓKY ISTVÁN épület- és géplakatos Nagykörös.

IV. Mentovich-utca 357. sz.

Elvállal mindennemű **épület** és **vasszerkezetek munká-**
latait, valamint **gépjavításokat, villanyvilágítási javítá-**
sokat, villanycsengők bevezetését és javítását, mo-
dern sír- és drótkerítésekkel stb. stb. jutányos árak mellett
szolid kivitelben készítik.

A Nagykörösi Népbank

igazgatósága értesíti a t. közönséget, hogy folyó évi január 1-től kezdve a háború előtti rendes üzleteinek folytatá-

sát újból megkezdette s úgy jelzalogos (bekebelezett) valamint

váltókölcsonöket

előnyös feltételek mellett folyósít.

Betétkeket tiszta 4 és háromnegyed percent mellett elfogad, melyek a betétel időpontjától kezdve kamatoznak. A kamat utáni adót az intézet viseli s a visszafizetéseket rendszerint felmondás nélkül, azonnal teljesíti. — Végül a hadifogyók részére történő átutalások és egyéb érintkezések (levelezések és táviratok) közvetítése, értékpapírok eladása és vétele, általában a bankszakmába vágó tanácsok és utbaigazítások tekintetében készséggel áll a közönség rendelkezésére.

A NAGYKÖRÖSI NEPBANK igazgatósága.